

Nowa publikacja Wydawnictwa Naukowego US

28.9.2026 - | Uniwersytet Szczeciński

W Wydawnictwie Naukowym Uniwersytetu Szczecińskiego ukazała się książka autorstwa Niny Pielacińskiej pt. „Jerzy Woszczynin: auto/bio/geo/grafia dispersa”, poświęcona Jerzemu Kazimierzowi Woszczyninowi - polskiemu pisarzowi i poecie, który po II wojnie światowej osiedlił się w Argentynie.

Bogaty, lecz rozproszony dorobek literacki Jerzego Woszczynina – obejmujący poezję, prozę, wspomnienia i publicystykę – przez dziesięciolecia pozostawał niemal nieznanym szerszemu gronu czytelników, mimo że pisarz był jednym z najważniejszych przedstawicieli polonijnego środowiska literackiego w kraju nad La Platą i współtwórcą tamtejszego życia kulturalnego. Jego twórczość ma charakter autobiograficzny, powstawała przez kilkadziesiąt lat i jest bezcennym zwierciadłem przełomowych wydarzeń, jakie rozgrywały się w Europie pierwszej połowy XX wieku. Dzięki przekazaniu przez córkę pisarza, Jolantę Woszczynin, obszernego archiwum rodzinnego, zawierającego rękopisy, maszynopisy, korespondencję i wycinki prasowe, możliwe stało się odtworzenie i opracowanie tej spuścizny.

Utwory pisarza, zarówno te publikowane w prasie polonijnej, jak i te niewydane, pozostające w formie maszynopisów, stały się punktem wyjścia do rekonstrukcji jego biografii. Dorobek Woszczynina omówiony został z perspektywy literaturoznawczej, a rozważania wpisano w teoretyczne refleksje nad literaturą autobiograficzną, geopoetyką i pamięcią. W książce omówiono kolejne punkty na mapie życia pisarza, które opisywał on w swoich utworach. Autor „Sonetów z Pampy”, „Listów z Selwy” czy „Dziennika z Patagonii” łączył dokumentalny realizm z poetyką wrażliwością, tworząc literacką mapę losu rozpiętą między utraconymi Kresami a argentyńską pampą. Przyjęta za Małgorzatą Czermińską kategoria miejsca autobiograficznego pozwoliła uchwycić związek literatury z przestrzenią i ukazać oba te elementy jako nośniki pamięci indywidualnej i zbiorowej. W tym sensie niniejsza książka stanowi nie tylko monografię pisarza, lecz także namysł nad literaturą jako formą pamięci, w której biografia i przestrzeń wzajemnie się przenikają, a indywidualne doświadczenie zyskuje wymiar wspólnotowy.

Publikacja została napisana w języku hiszpańskim, by przybliżyć losy polskich emigrantów w Argentynie potomkom tamtejszej Polonii, którzy dziś często nie znają już języka przodków, a także włączyć polskie doświadczenie emigracyjne w szerszy kontekst historii kultury Ameryki Południowej. Podjęte w monografii analizy zostały zilustrowane obszernymi cytatami z dzieł pisarza, które przetłumaczono na język hiszpański, co umożliwi odbiorcom bezpośredni kontakt z jego tekstami, a nie tylko ich interpretacjami. Jednocześnie jednak cytaty przytoczono również w ich oryginalnym brzmieniu, dzięki czemu czytelnicy znający język polski będą mogli obcować ze stylem Woszczynina, dostrzec w pełni sposób, w jaki kształtował on rytm i melodię zdania, jakimi środkami językowymi operował, kreując obraz swojego życia. Język utworów stanowi bowiem integralną część ich sensu – jest nie tylko narzędziem opisu świata, lecz także nośnikiem tożsamości. Celem monografii jest zatem ukazanie dorobku zapomnianego pisarza polskiej diaspory w Argentynie oraz poszerzenie wiedzy o polskim środowisku literackim w tym kraju.

<https://usz.edu.pl/nowa-publicacja-wydawnictwa-naukowego-us-2>